

TUDOMÁNY

kontra **HIT:**
egymást kizáró fogalmak?

Brátán János

Apológia Kutatóközpont, Budapest

Tudakozó Klub, 2009. október 16.

Tudomány kontra hit: egymást kizáró fogalmak?

- **Miért fontos ez a kérdés?**
- Mi a tudomány – és mi a hit?
- Tudományelméletről – röviden
- Amikor tudomány és vallás találkozik...

Tudomány és hit: hol állunk?

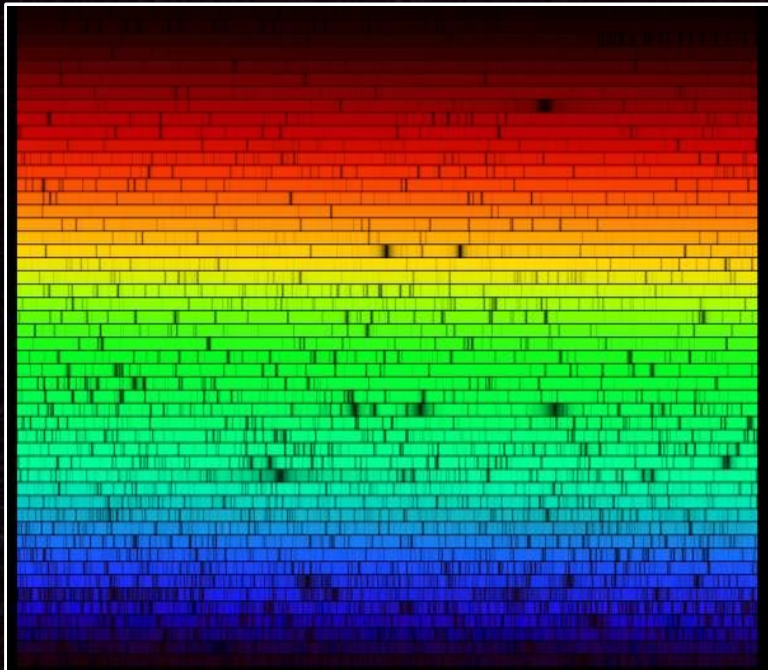

Tudomány kontra hit: egymást kizáró fogalmak?

- Miért fontos ez a kérdés?
- **Mi a tudomány – és mi a hit?**
- Tudományelméletről – röviden
- Amikor tudomány és vallás találkozik...

Mi a tudomány?

A minket körülvevő világról alkotott objektív,
rendszerezett kép

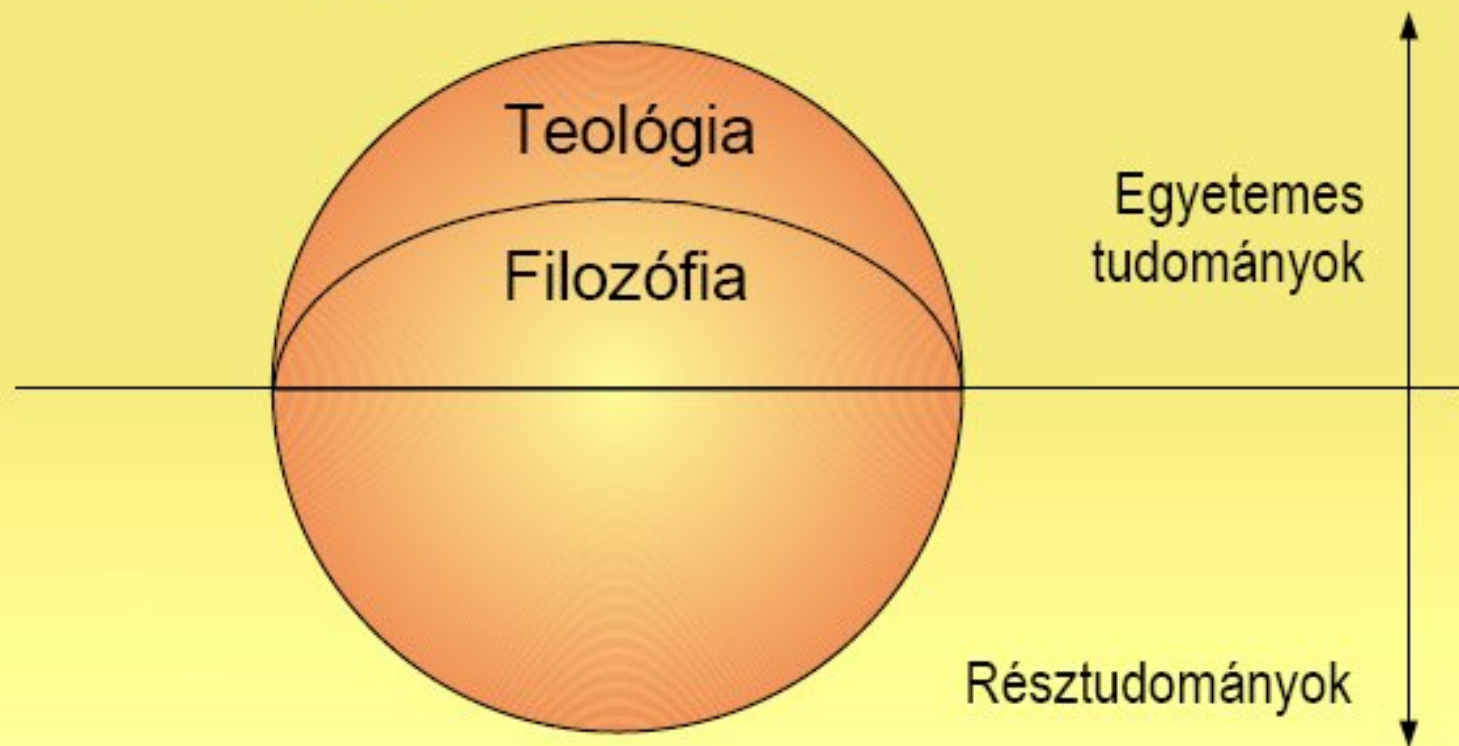
Mi a közös a két képben?

Mi a hit?

- **Köznapi értelemben:**
 - Valami vagy valaki létezésének az elfogadása.
 - Valami kritika nélküli elfogadása (hiszékenység)
- **Bibliai értelemben:**
 - Hit Isten létezésében (Jak. 2:19)
 - Bizalom Istenben (vö.: Jn 1:10-13)
 - Hűségesnek lenni (hívésből élni)

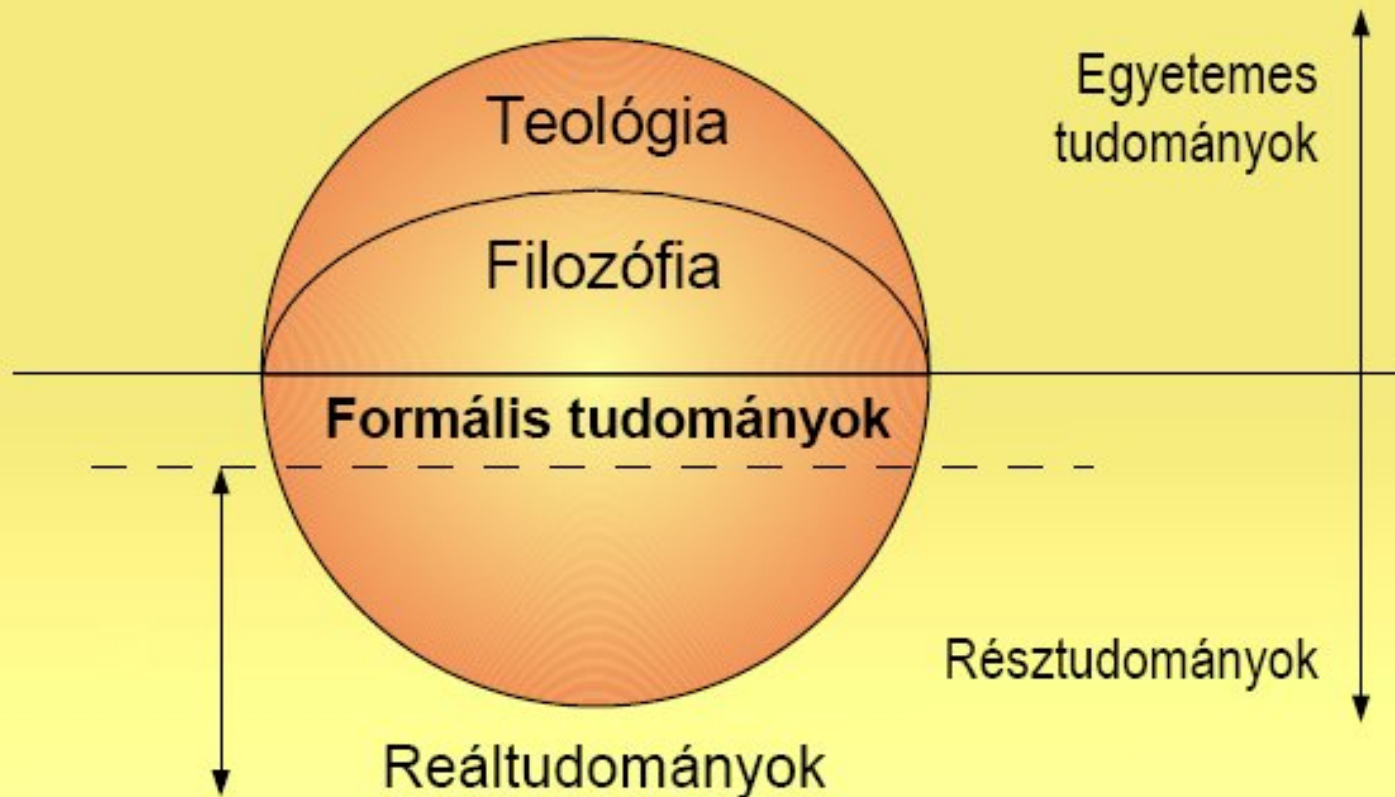
A tudomány felosztása I.

Egyetemes: a világ egészére kérdez rá.

Rész tudomány: a világ egy jól behatárolható szeletére kérdez rá.

A tudomány felosztása II.

Formális: a tudomány szerkezetét adja meg (pl. matematika, logika)

Reál: valós tárgya van, nem csak elméleti struktúra

Tütyölt ratyli

Hozzávalók:

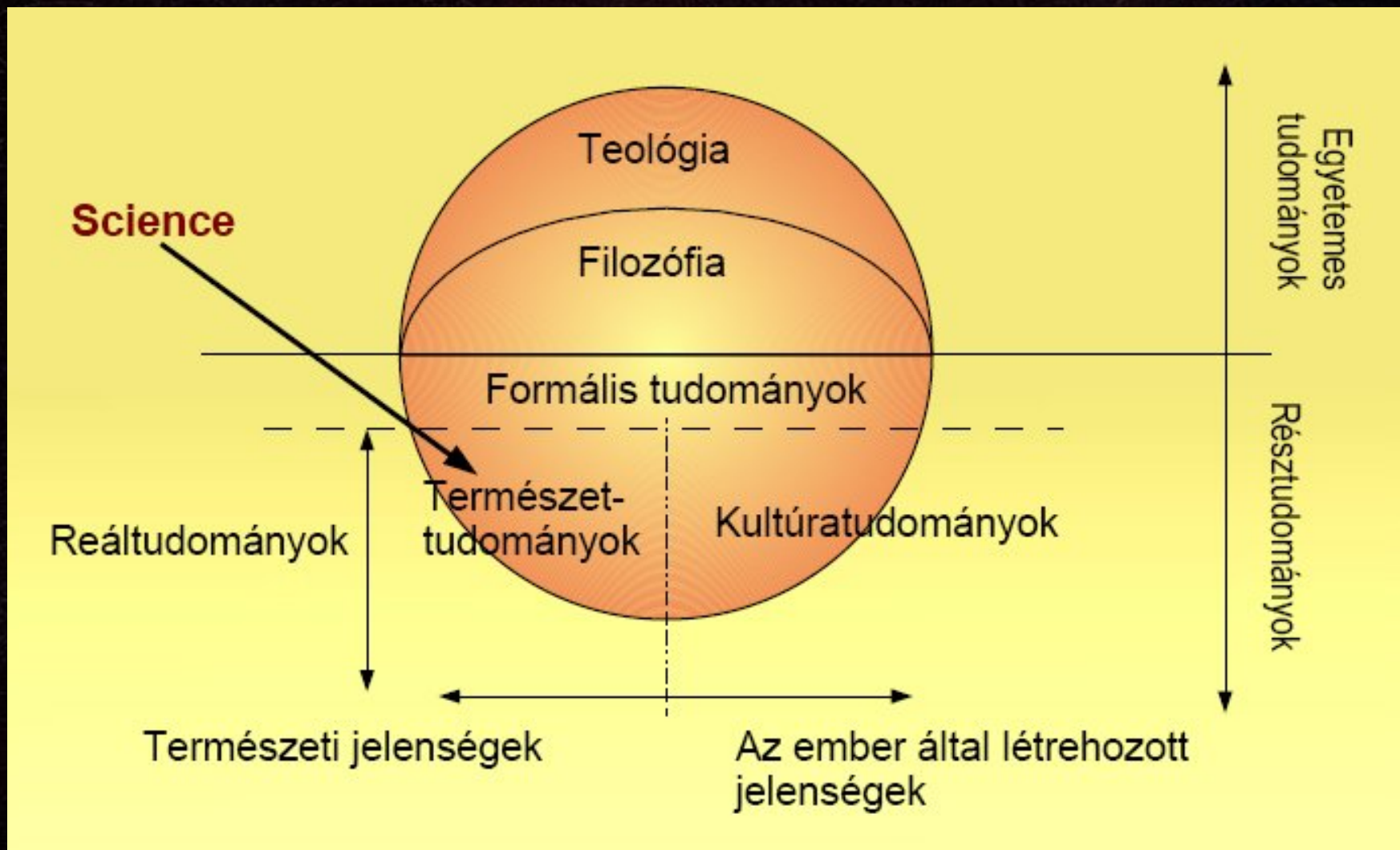
- másfél kiló nyersratyli
- egy jókora pese
- 2 csobolyó gönyézde (ha lehet, pöcörgősi)
- 3 csipet ciháta

Elkészítés:

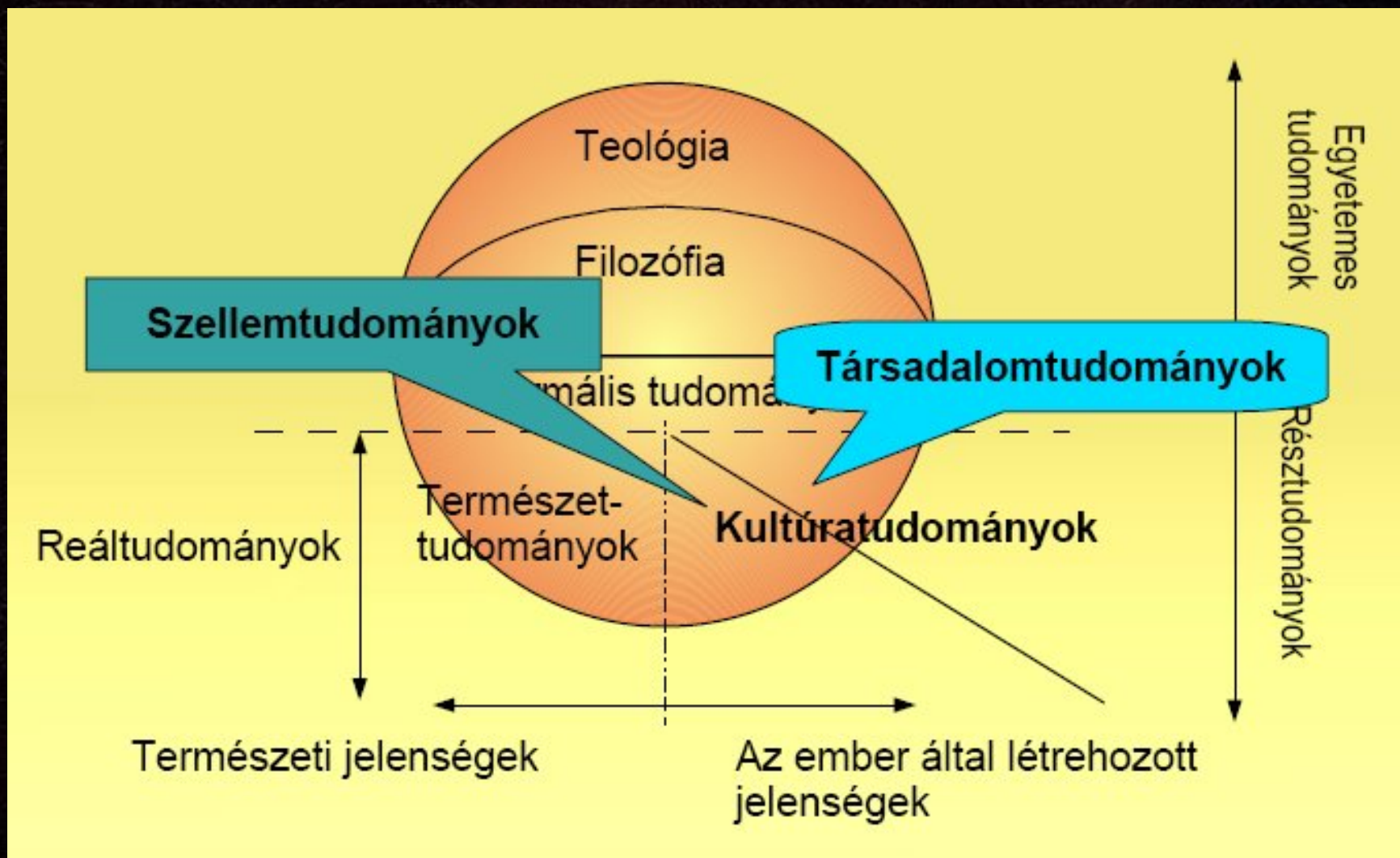
A nyersratylit fertályórát posvásztjuk, míg csurmot nem enged. Szépen höllyén kipicskázzuk, a nyesevékből pedig apró csulmákat gyúrunk, ezek kerülnek a koshadtba. Közben a pocadékot megpeccsentjük, a ratylit pedig hagyjuk slottyanni. Töttyölni csak akkor kezdjük, amikor már jó vatyálós. A pesét leolvasztjuk, aztán már csak töttyentgetjük, mert hamar odakaphat... ahova nem szeretnénk.

A tudomány felosztása III.

A tudomány felosztása IV.

Tudomány kontra hit: egymást kizáró fogalmak?

- Miért fontos ez a kérdés?
- Mi a tudomány – és mi a hit?
- **Tudományelméletről – röviden**
- Amikor tudomány és vallás találkozik...

A tudományelmélet főbb állomásai

Bécsi kör

*pozitív
tudomány*

Karl R. Popper

falszifikálás

Thomas Kuhn

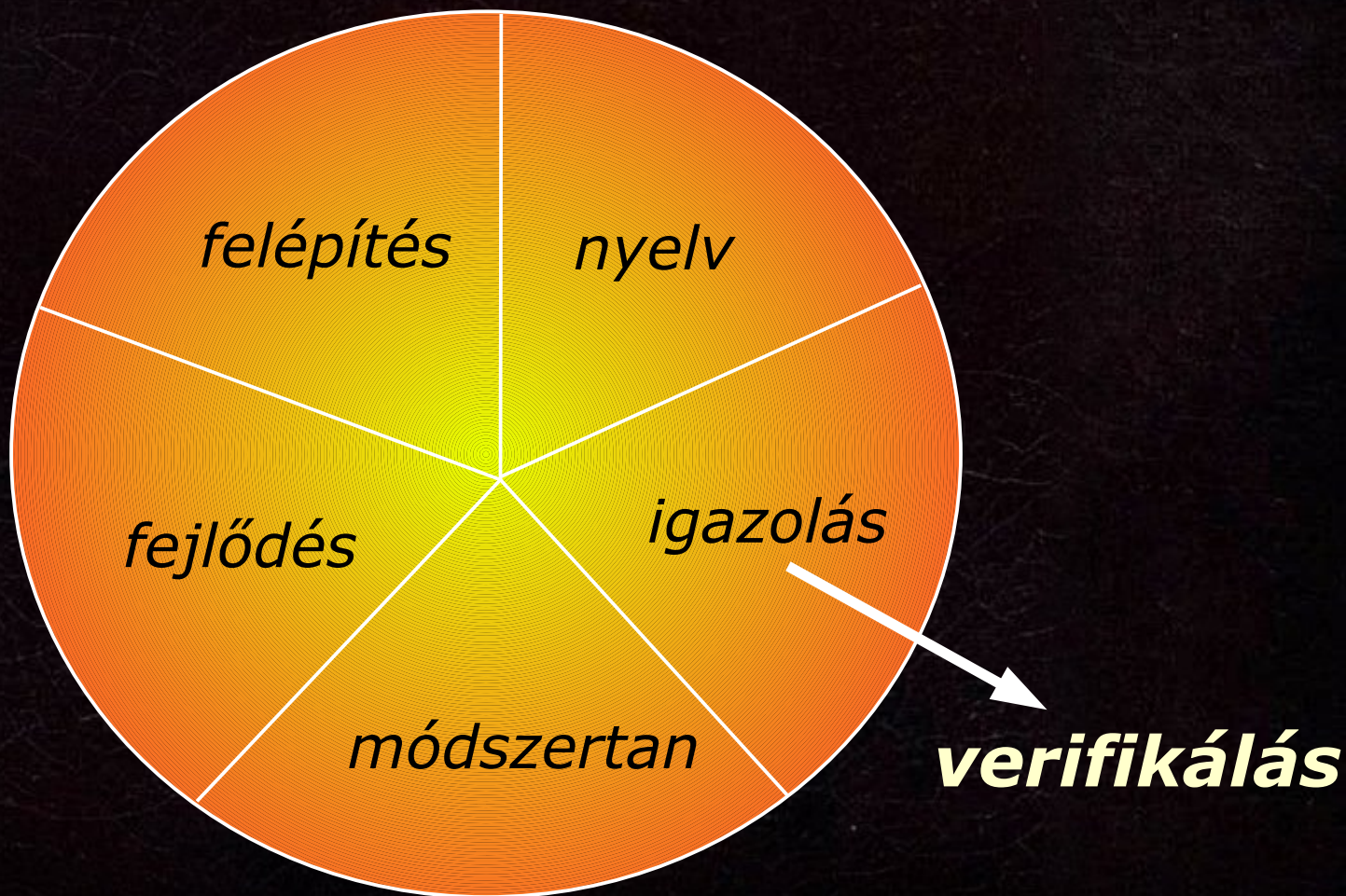
*paradigma-
váltás*

Negatív korszak

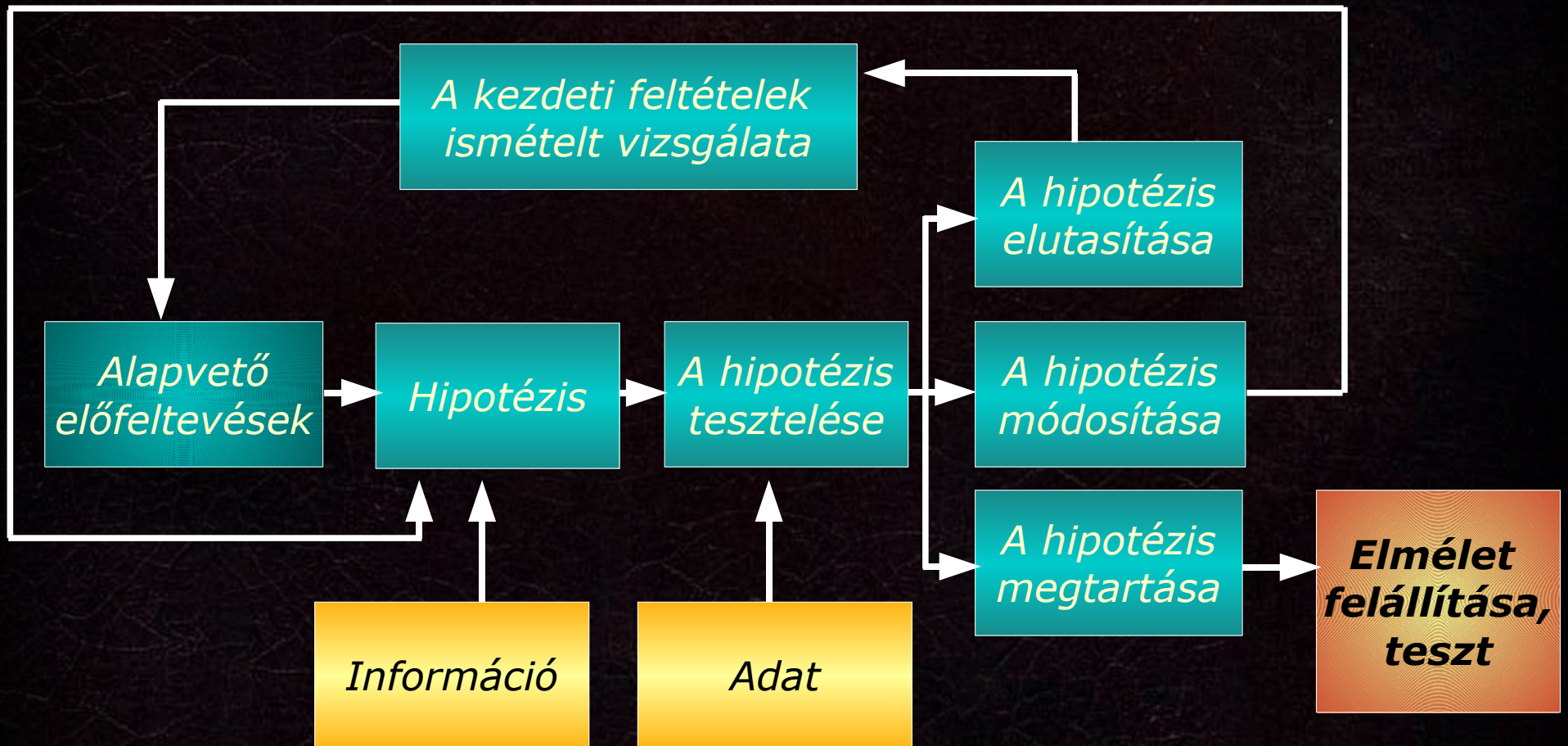

*posztpozitivista
posztempirista
posztmodern
anarchista*

Bécsi kör: a neopozitivistá felfogás

A tudományos módszer

Hipotézis: előfeltételezés

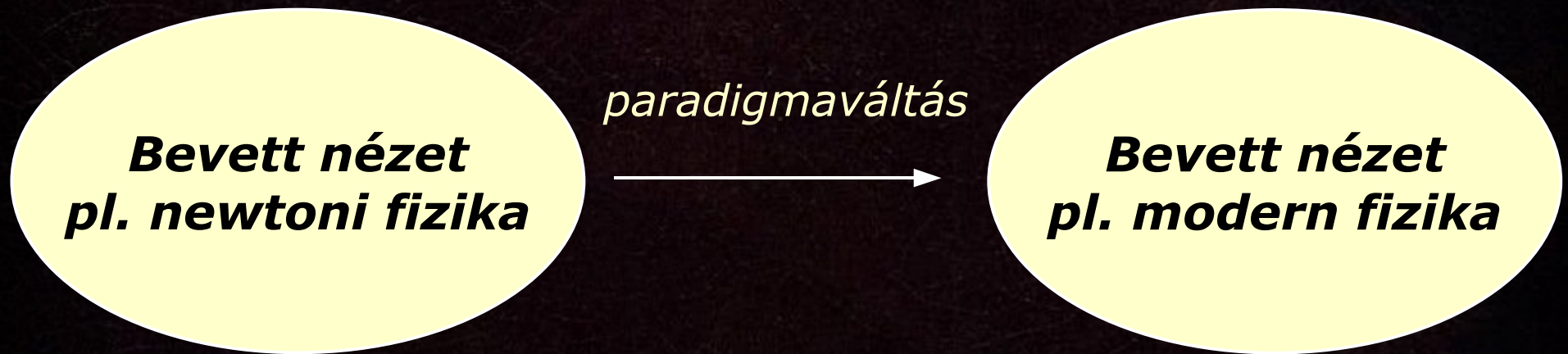
Karl R. Popper: falszifikálhatóság

Egy elmélet csak akkor tekinthető tudományosnak, ha jól tesztelhető, ésszerű kritikának alávethető, és elvileg megmutatható a hamissága.

*Tudományos állítás-e: Minden hattyú fehér.
Verifikálható? Falszifikálható?*

A Kuhn-féle fordulat

Paradigma: olyan intellektuális képződmény, amely a társadalomban jön létre, az tartja fenn és legitimálja, és adja tovább a hozzátartozóknak.

Paradigmaváltás – szóképekben

O
—
A

S
—
S

⓪
—
A

l^y

Negatív korszak (poszt...)

- A tudomány nem csak tartalmilag és mennyiségileg változik, hanem módszertanilag (a tudás „előállítás” és igazolási eljárások) is
- Tarthatatlanná vált a bevett nézet:
 - (a) az észlelés nem rendelkezik az ismeretek igazolásához szükséges empirikus (tapasztalati) függetlenséggel
 - (b) a racionális gondolkodás nem szabálykövetés
- **A tudomány** nem értelmezhető egy adott rendszeren kívül → **nem egyetemes.**

Feyerabend, Paul: A módszer ellen; Duerr, Hans Peter: Sem Isten – sem mérték

Tudomány kontra hit: egymást kizáró fogalmak?

- Miért fontos ez a kérdés?
- Mi a tudomány – és mi a hit?
- Tudományelméletről – röviden
- **Amikor tudomány és vallás találkozik...**

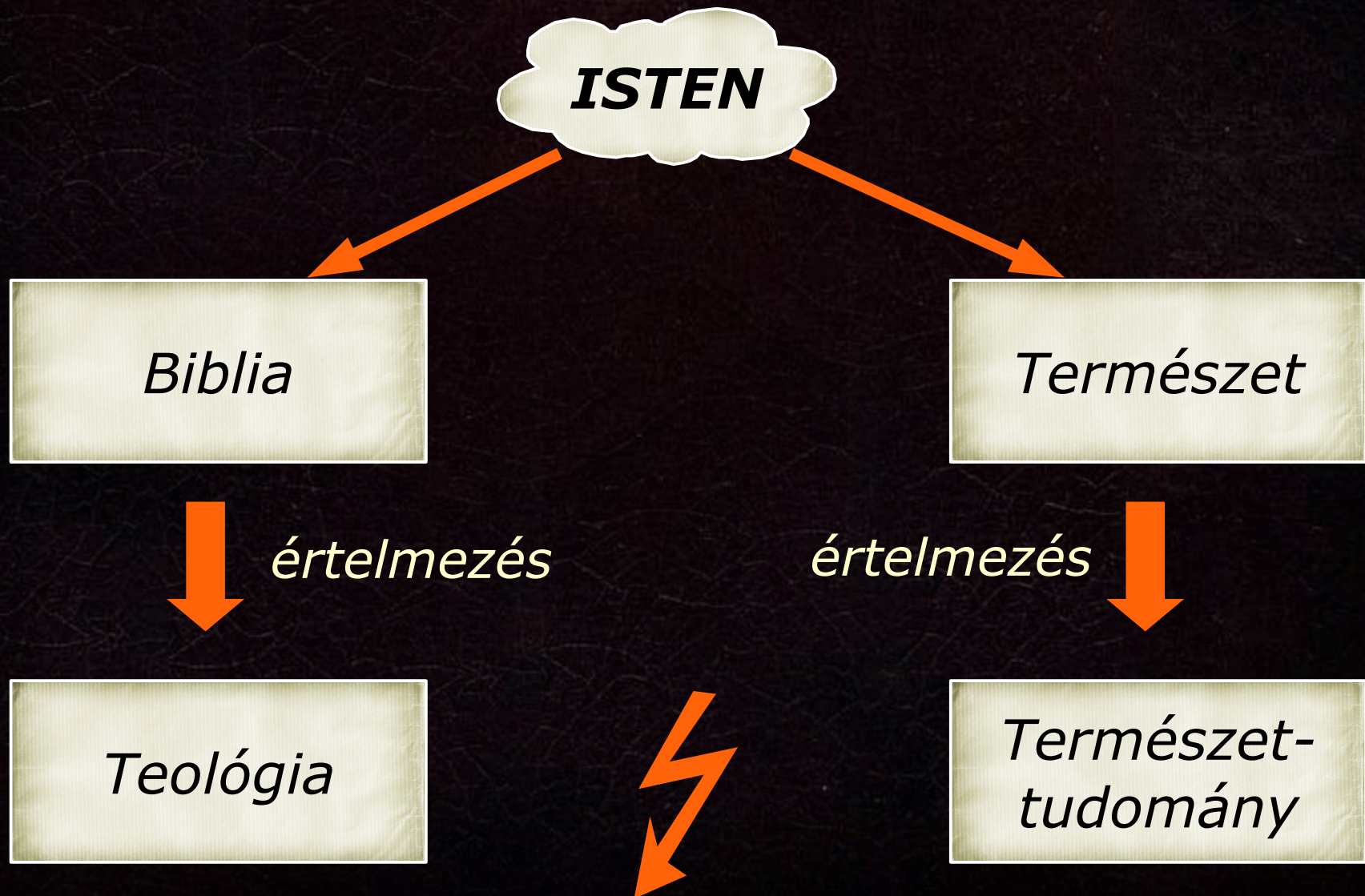
Tudomány és vallás: ellenségek?

Tudomány

Vallás

Lehetséges-e ellentmondás?

Tudomány és vallás: konfliktusban

Az élet értelme

Közerkölcs

Házasság

Törvények

Isten beszéde

TEREMTÉS

Abortusz – eutanázia

Pornográfia

Fajtalanság

Anarchia

Emberi vélemény

EVOLÚCIÓ

Tudomány és vallás: függetlenek

Teremtés

Mit csinált Isten?

Evolúció

*Hogyan csinálta
Isten?*

Tudomány és vallás: párbeszéd

*Mi az ember?
Mi az élet?*

*Létezik-e cél?
Mi az ember
célja?*

*Mekkora a
világegyetem?*

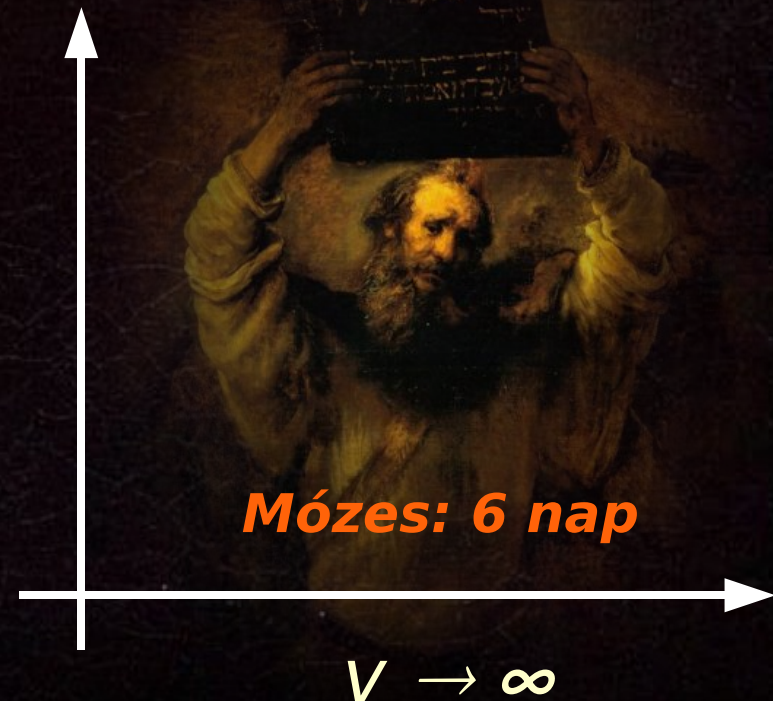
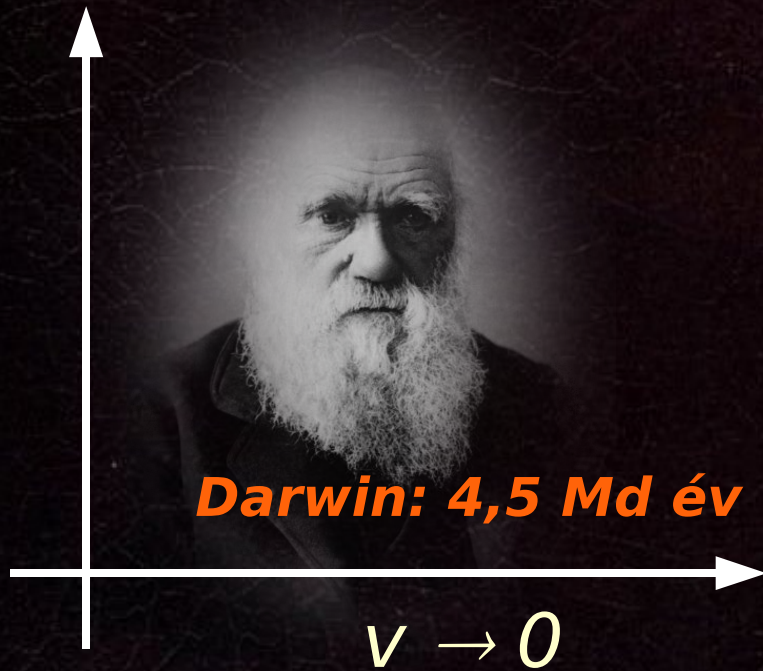
*Vallás, tudomány
és módszereik*

*Világkép,
világnézet*

Etikai kérdések?

*Hit a
tudományban*

Tudomány és vallás: integráció

Tudomány és hit: hol állunk?

Apológia Kutatóközpont

Valláskutatás, hitvédelem

www.apologia.hu; info@apologia.hu

Készítette:

*Brátán János és Brátánné Mikics Vera
(Apológia Kutatóközpont, Budapest, 2009)*

(Nevezd meg! Ne add el! Készíthetsz belőle származtatott munkát.)